

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Urtos/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 5020010027
Dátum vydania rozhodnutia: 19.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5020010027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci odsúdeného E. E. pre obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 173 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákonníka Českej republiky, na neverejnom zasadnutí konanom 19. januára 2021 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného E. E. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. novembra 2020, sp. zn. 0Ntc/25/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného E. E. sa zamieta.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 25. novembra 2020, sp. zn. 0Ntc/25/2020, podľa § 12 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z., § 415 ods. 1 Trestného poriadku, § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, § 67 ods. 1 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného E. E., nar. XX. E. XXXX v T., trvale bytom W. P., t č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Ilave, o podmienkové prepustenie z výkonov trestov odňatia slobody, ktoré mu boli uložené vo výmere 5 rokov rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 27. apríla 2016, sp. zn. Ntc/6/2016, vo výmere 10 mesiacov a vo výmere 6 mesiacov rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 6. marca 2017, sp. zn. 2T/88/2016, a vo výmere 4 mesiace a 21 dní rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 17. októbra 2014, sp. zn. 3T/128/2014, v spojení s uznesením Okresného súdu Martin z 3. júla 2018, sp. zn. 23Pp/32/2016, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd uviedol, že formálna podmienka podmienkového prepustenia bola splnená, keďže odsúdený má vykonať tri tresty odňatia slobody a celý zvyšok trestu v zmysle uznesenia Krajského súdu v Žiline z 8. novembra 2018, sp. zn. 0Ntc/37/2018. S poukazom na stanovisko trestnoprávneho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) k rozdielnemu výkladu Trestného zákona v otázke výpočtu doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky na podmienkové prepustenie odsúdeného z výkonu trestu v prípade viacerých postupne uložených a nariadených trestov odňatia slobody, sp. zn. Tpj 38/2010, prijaté 6. decembra 2010, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 16, roč. 2011, v zmysle ktorého „pri postupne uložených nariadených a ešte celkom nevykonaných trestov

odňatia slobody pre výpočet doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 a § 67 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona je smerodajný súčet dĺžky týchto trestov a odsúdený musí ako podmienku pre možnosť podmiennečného prepustenia vykonať súčet pomerných častí všetkých dotknutých trestov, určených podľa právnej kvalifikácie skutkov v jednotlivých odsudzujúcich rozsudkoch v súlade s § 66 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona a § 67 Trestného zákona. Doba výkonu trestu odňatia slobody minimálne v takto určenej dĺžke je potom posudzovaná z hľadiska splnenia materiálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona vo vzťahu ku všetkým dotknutým trestom.“

Krajský súd poukázal na to, že pre naplnenie formálnej podmienky podmiennečného prepustenia odsúdeného E. E. z výkonu trestu odňatia slobody sa s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia vyžaduje výkon troch štvrtín uloženého päťročného nepodmiennečného trestu odňatia slobody, pretože ide o osobu odsúdenú za obzvlášť závažný zločin, t. j. v danom prípade 45 mesiacov, výkon jednej polovice uložených nepodmiennečných trestov vo výmere 10 mesiacov a 6 mesiacov uložených za prečin, t. j. 5 mesiacov a 3 mesiace a celý zvyšok trestu vo výmere 4 mesiace a 21 dní. Súčet pomerných častí dotknutých trestov uložených odsúdenému za účelom splnenia formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu je 57 mesiacov a 21 dní, do ktorej doby je potrebné započítať výkon väzby od 8. decembra 2013 do 7. januára 2014 (31 dní) a výkon trestu od 4. augusta 2015 do 4. apríla 2016. Formálna podmienka podmiennečného prepustenia tak podľa krajského súdu bola splnená 14. októbra 2020.

Vo vzťahu k splneniu materiálnej podmienky krajský súd poukázal na to, že odsúdený E. E. bol doteraz viackrát odsúdený pre násilnú i majetkovú trestnú činnosť, do rozporu so zákonom napriek mladému veku sa dostával v relatívne krátkych intervaloch. Napriek tomu, že vo forme podmiennečného prepustenia v minulosti dostal šancu preukázať, že sa polepšil a povedie riadny život, zlyhal a opakovane sa dopúšťal ďalšej trestnej činnosti. Uvedené podľa názoru krajského súdu svedčí o tom, že odsúdený nemá dostatočne pevne vybudované vnútorné morálne mechanizmy, ktoré by boli schopné fungovať ako zábrany prekračovania zákona. Jeho osobnosť sa podľa krajského súdu zrejme, čo sa týka sklonov k páchaniu trestnej činnosti, ani plynutím času a osobnými skúsenosťami nezmenila.

Uvedené podľa krajského súdu skutočne nesvedčí o dostatočnom vnútornom prerode odsúdeného v tom zmysle, že by preukázal polepšenie a bolo by od neho dôvodné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. V zmysle § 66 ods. 2 Trestného zákona bolo potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že odsúdený spáchal viacero trestných činov, z ktorých jeden je v zmysle slovenského Trestného zákona obzvlášť závažným zločinom a ide teda o trestnú činnosť vysokej závažnosti.

Vychádzajúc z uvedeného krajský súd dospel k záveru, že odsúdený E. E. v súčasnej dobe splnil iba formálnu podmienku podmiennečného prepustenia, materiálnu podmienku však nesplnil.

Krajský súd je toho názoru, že páchanie trestnej činnosti odsúdeného E. E. nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale že ide o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť, pričom nie je záruka, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa opakovane nedopusť trestnej činnosti. Uvedené podľa krajského súdu potvrdzuje aj už spomínané hodnotenie rizika sociálneho zlyhania (č. l. 13 - 15 spisu), z ktorého je zrejme, že jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá a riziko sociálneho zlyhania je stredné.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že odsúdený doposiaľ výkonom trestu dostatočne nepreukázal polepšenie a nie je ani splnená podmienka budúceho riadneho života. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. februára 2008, sp. zn. IV. ÚS 53/08, podľa ktorého „... zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti riadny život s

minimalizáciou rizika jeho recidívy.“

Proti tomuto uzneseniu zahlásil priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí odsúdený E. E. sťažnosť. Zahlásenú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil podaním doručeným najvyššiemu súdu 28. decembra 2020, následne postúpenú krajskému súdu ako súdu konajúcemu v prvom stupni. V odôvodnení sťažnosti odsúdený uviedol, že spáchal veľa zlého, na čo nie je hrdý, naopak, hanbí sa za to. Ublížil svojim blízkym svojimi činmi, avšak oni ho aj tak neopustili v tých najnáročnejších časoch. Odsúdený im je za to veľmi vďačný a rád by im to všetko opätoval. Vďaka rodine, ktorá ho podporuje počas výkonu trestu odňatia slobody, sa rozhodol zmeniť sa, aby im už viac neublížoval. Mrzí ho, že to nechal zújsť až tak ďaleko, uviedol, že sa naozaj zmenil, za všetkým spravil hrubú čiaru a začal žiť svoj život ako nový človek. Ako možno vidieť i z jeho hodnotenia, urobil v sebe veľké zmeny a robil všetko pre to, aby sa mohol čo najskôr vrátiť k svojej rodine, ktorá ho chce doma a potrebuje ho. Rodina sa zaňho zaručila, vybavila mu trvalý pobyt, zamestnanie a pripojila sa k jeho podmienenému prepusteniu, pretože mu verí, že sa ako človek zmenil a bude viesť riadny a usporiadaný život.

Odsúdený ďalej uviedol, že si dal sľub, že už nikdy nespraví nič, čo by bolo v rozpore so zákonom. Po prepustení má vytvorené podmienky na to, aby mohol viesť riadny život. Mal dosť času na to, aby si uvedomil svoje chyby, ktoré v živote napáchal. Trestnú činnosť už nebude nikdy páchať, pretože tým ubližuje svojej rodine, ktorej už nikdy nechce ublížiť. Uviedol tiež, že predsedníčka senátu ho nepozná ako človeka a drží sa výlučne dohadov. Ak by mal na pojednávaní zastupujúceho pedagóga, ten by ho mohol hodnotiť ako človeka, on vie, či odsúdený na slobode zlyhá. Odsúdený opätovne poukázal na to, že sa zmenil a je si na milión percent istý, že už nikdy nezlyhá. Ďalej uviedol, že predsedníčka senátu vychádza len z listín a z jeho minulosti, čo je podľa neho to smutné, pretože ho videla iba na pojednávaní a nemôže mu s istotou povedať, že bude ďalej páchať trestnú činnosť, pretože je to iba domnienka. Krajská prokurátorka súhlasila s jeho podmieneným prepustením, pretože mu chcela dať šancu dokázať svojim blízkym, že sa zmenil, čo odsúdeného teší, že aspoň ona v ňom vidí zmenu. V závere odôvodnenia sťažnosti odsúdený uviedol, že všetci v živote niekoľkokrát zlyhali, avšak vždy sa to dá zmeniť, aby sa to už nikdy nestalo a on sľubuje, že už nikdy nezlyhá.

Podaním doručeným najvyššiemu súdu z krajského súdu dňa 14. januára 2021 sa k napadnutému uzneseniu vyjadril aj otec odsúdeného L.Í. E., k čomu sa pripojil aj starý otec odsúdeného a dvaja bratia odsúdeného. Otec odsúdeného uviedol, že so synom je v pravidelnom kontakte, a to telefonicky, prostredníctvom listov i osobných návštev. Vďaka stretnutiam a rozhovorom vníma u syna výrazné zmeny k lepšiemu, má iný pohľad na život a svoje činy veľmi ľutuje. Chce sa zaradiť do normálneho života aj tým, že už má predbežne vybavenú prácu. Na základe toho požiadal o prehodnotenie a zváženie rozhodnutia.

Spis spolu so sťažnosťou odsúdeného bol najvyššiemu súdu predložený 12. januára 2021.

Najvyšší súd ako nadriadený súd preskúmal na podklade sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenéj na doživotie môže byť podmienne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Predpokladom podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je teda okrem uplynutia zákonom ustanovenej doby výkonu trestu (formálna podmienka podmieničného prepustenia, ktorá u odsúdeného bola naplnená) aj to, že odsúdený počas výkonu trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti bude viesť riadny život (materiálna podmienka podmieničného prepustenia).

V posudzovanom prípade sa najvyšší súd stotožňuje s názorom krajského súdu o tom, že odsúdený E. E. splnil iba formálnu podmienku inštitútu podmieničného prepustenia, keďže vykonal pomernú časť trestov, ktoré mu boli uložené.

K tomu, aby žiadosť odsúdenej osoby o podmieničné prepustenie bola úspešná sa však vyžaduje aj splnenie materiálnej podmienky, teda preukázanie toho, že odsúdený počas výkonu trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti bude viesť riadny život. Na to, aby súd mohol zodpovedne posúdiť, či odsúdený počas výkonu trestu preukázal polepšenie, je potrebné vychádzať z komplexného posúdenia všetkých listín, nachádzajúcich sa v predloženej spisovom materiáli, s poukazom najmä na hodnotenie odsúdeného, poskytnuté ústavom na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený výkon trestu odňatia slobody vykonáva (č. l. 13 spisu), na odpis z registra trestov odsúdeného (č. l. 16 - 20 spisu) a hodnotenie rizika sociálneho zlyhania (č. l. 14 - 15 spisu).

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ilava vo svojom hodnotení z komplexného hľadiska konštatoval, že odsúdený čiastočne plní stanovený program zaobchádzania, ktorý je v jeho prípade zameraný hlavne na protidrogovú osvetu, rešpektovanie zákonných noriem, zmysluplné využívanie voľného času, rozvíjanie pracovných návykov a na podporu extramurálnych vzťahov. V edukačnej oblasti sa nedostatky vyskytovali vo formálne kritickom postoji k svojej trestnej činnosti, racionalizujúcej svoje konanie, nepravidelnej účasti na protidrogovej osвете a plnení svojich povinností. Voľný čas trávi zmysluplne, jeho prístup k práci je zodpovedný. Sociálna a rodinná situácia sa javí ako stabilná, motivujúca. Vzhľadom na uvedené skutočnosti riaditeľ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ilava konštatoval, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok pre podmieničné prepustenie a odporúča jeho podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s dohľadom.

Resocializačná prognóza odsúdeného je hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika sociálneho zlyhania, z dôvodu častého požívania alkoholu a experimentovania s drogami, opakovanej trestnej činnosti a závažnosti zločinu, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Riziko sociálneho zlyhania odsúdeného je stredné, pričom sa žiada dodať, že v rámci hodnotenia rizika sociálneho zlyhania dosiahol 11 bodov, pričom výsledok 12 a viac bodov by už zodpovedal vysokému riziku sociálneho zlyhania.

Z odpisu registra trestov odsúdeného okrem iného vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 17. októbra 2014, sp. zn. 3T/128/2014, mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov, ktorého výkon bol podmienične odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 rok a 6 mesiacov. Uznesením z 27. januára 2016, sp. zn. 3T/128/2014, Okresný súd Prievidza rozhodol, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmieničného odsúdenia neosvedčil a trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov vykoná. Následne bol odsúdený podmienične prepustený z výkonu trestu uznesením Okresného súdu Martin z 13. apríla 2016, sp. zn. 23PP/32/2016, pričom v skúšobnej dobe podmieničného osvedčenia sa neosvedčil a uznesením Okresného súdu Martin z 3. júla 2018, sp. zn. 23PP/32/2016, mu bol nariadený výkon zvyšku trestu odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov a 21 dní. Odsúdený bol na slobode od 13. apríla 2016 (podmieničné prepustenie Okresným súdom Martin) do 22. septembra 2016 (nástup výkonu trestu, na základe rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. apríla 2016, sp. zn. Ntc/6/2016), pričom

počas tohto obdobia sa dopustil dvoch trestných činov, konkrétne 30. apríla 2016 sa dopustil prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona a 22. augusta 2016 sa dopustil prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona.

S poukazom na záver hodnotenia odsúdeného, z ktorého vyplýva, že čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na stredné riziko jeho sociálneho zlyhania (podľa dosiahnutého výsledku len jeden bod od vysokého rizika sociálneho zlyhania), ako aj na charakter trestnej činnosti, pre ktorú v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody (z toho najzávažnejší je obzvlášť závažný zločin lúpeže), a z jeho sklonov k opakovanému páchaniu trestnej činnosti, keďže trestnej činnosti sa v minulosti (okrem predmetnej trestnej činnosti) dopustil už sedemkrát, pričom v súčasnosti má nariadený výkon štyroch trestov odňatia slobody, možno sa stotožniť aj so záverom krajského súdu o tom, že páchanie trestnej činnosti nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale že ide o osobu, ktorá opakovane trestnú činnosť pácha, pričom nie je záruka, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa opakovane trestnej činnosti nedopustí. Odsúdenému bola už minulosti poskytnutá šanca v podobe podmieneného odkladu výkonu trestu a následne i podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody preukázať, že na slobode bude viesť riadny život, pričom tieto šance nevyužil a v skúšobnej dobe tak podmieneného odsúdenia, ako aj podmieneného prepustenia sa dopustil trestnej činnosti, čo malo za následok vyslovenie neosvedčenia sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a premenu podmieneného odsúdenia na nepodmienené a následne aj neosvedčenie sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia a nariadenie výkonu zvyšku trestu. Tieto skutočnosti v súčasnosti nenasvedčujú dôvodnosti očakávania, že v budúcnosti povedie odsúdený riadny život.

Pre úplnosť je potrebné doplniť, že z hľadiska posudzovania splnenia podmienok na podmienené prepustenie je dôležité nielen to, že odsúdený E. E. sa rozhodol zmeniť svoj život, ale musí zároveň zodpovedať aj otázku, aké zmeny vo svojom živote vykoná, aby sa neopakovala situácia z roku 2016, kedy bol 13. apríla 2016 podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a následne ani nie tri týždne po tomto podmienenom prepustení sa dopustil ďalšieho trestného činu. V žiadosti o podmienené prepustenie, na verejnom zasadnutí ani v odôvodnení sťažnosti takéto konkrétne zmeny, ktoré by dávali najvyššiemu súdu možnosť konštatovať, že v budúcnosti bude viesť riadny život, neuviedol. Len samotné všeobecné tvrdenie odsúdeného o tom, že zmenil svoj život a sľub v tom zmysle, že trestnej činnosti sa už nedopustí, v tomto momente (obzvlášť po nevyžití viacerých šancí, ktoré v minulosti dostal) už nestačí a z jeho strany je potrebné vidieť aj reálne kroky, ktoré by preukazovali jeho nápravu.

Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že u odsúdeného E. E. v súčasnosti nie sú splnené podmienky na to, aby mohol byť podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nepreukázal presvedčivú a dostatočnú snahu o svoju vlastnú nápravu a o vedenie života riadneho občana, čo mu však nebráni, najmä ak by podmienky na podanie žiadosti o podmienené prepustenie ešte počas tohto výkonu trestu odňatia slobody splnil, aby podal opakovanú žiadosť.

Na základe týchto skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť odsúdeného E. E. podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.